

SPOLOČNÉ MODLITBY VERIACICH
III. VYDANIE
SPOLOK SVÄTÉHO VOJTECHA V TRNAVE, 1990

Vzácnou perlou, ktorú Druhý vatikánsky koncil znovu objavil a vložil do rímskej liturgie ako významnú a riadnu časť sv. omše, sú spoločné modlitby veriacich (Oratio communis seu fidelium). Keď zhromaždená Cirkev koná túto spoločnú modlitbu, vyjadruje tým svoju pevnú vieru v spoločenstve svätých a v svoje univerzálne poslanie. Cirkev tu vystupuje ako veľká Prosebnica a Orodovnica za všetok ľud. Svätý Boží ľud vykonáva svoje kráľovské kňazstvo nielen tým, že participuje na sviatosti omše, ale význačným spôsobom aj tým, že koná túto spoločnú modlitbu. Spoločné modlitby majú miesto nielen vo sv. omši, ale aj pri iných liturgických zhromaždeniach.

Vo sv. omši majú spoločné modlitby zvláštny význam aj preto, že tvoria spojivo oboch jej častí. Uzatvárajú totiž liturgiu slova, v ktorej sa pripomínajú podivuhodné Božie diela a povolania veriacich, a uvádzajú liturgiu obety (eucharistickú), lebo vyjadrujú mnohé z tých úmyslov, všeobecných alebo partikulárnych, na ktoré prinášame obetu svätej omše.

*

Štruktúra spoločných modlitieb – Pod pojmom „Oratio communis seu fidelium“ rozumejú sa spoločné prosby, ktoré prednáša Bohu spoločenstvo veriacich ako celok, a to po vyzvaní toho, kto koná bohoslužbu. Treba si všimnúť tri základné prvky tejto modlitby:

1. Ide o prosby, ktoré prednášame Bohu. Nemajú teda vyjadrovať len adoráciu, vďaku alebo chválu niektorého svätca.
2. V spoločných modlitbách predovšetkým prosíme za všeobecné dobré, ale aj za seba samých.
3. Spoločné modlitby sú spoločnou modlitbou liturgického zhromaždenia, teda na prednesené prosby majú odpovedať všetci.

Spoločné modlitby sa skladajú zo štyroch častí:

a) Úvodná výzva. Prednáša ju vždy celebrant. Má byť krátka a vždy sa v nej obracia k ľudu (nie k Bohu). Jej témou je liturgické obdobie, liturgia nedele, sviatku, prípadne myšlienka na oslavovaného svätca.

b) Prosby (intentiones). Prednáša ich diakon alebo príslušujúci alebo niektorí z veriacich. Poradie prosieb je spravidla toto:

1. za záujmy Cirkvi,
2. za svetskú vrchnosť a za spásu sveta,
3. za sužovaných ťažkosťami každého druhu,
4. za miestne spoločenstvo.

Pri nejakej osobitnej slávnosti, ako je birmovanie, sobáš, pohreb, možno však v poradí úmyslov uprednostniť tie, ktoré sa vzťahujú na osobitnú príležitosť.

c) Odpovede. Odpovedajú všetci prítomní. Sú štyri spôsoby:

1. Ľud odpovedá zvolaním (aklamáciou) vždy tým istým v tej istej bohoslužbe. Je to najľahšia forma participácie, dávno osvedčená v litániách.
2. Tichá modlitba (sacrum silentium). Každý sa v tichosti modlí.
3. Ľud odpovedá dlhšou prosebnou formou. Tu sa však vyžaduje, aby každý mal text pred sebou.
4. Spojenie prvej a druhej formy.

U nás sa osvedčuje prvý spôsob.

d) Záverečná modlitba. Prednáša ju celebrant. Ľud na konci odpovie: Amen.

Obrad spoločných modlitieb. Modlitba veriacich sa má konať spravidla pri každej omši za účasti ľudu (VSRM, 45). Celebrant ju vedie od sedadla, prosby sa však prednášajú z ambony (Všeobecné smernice o čítaniach v omši, čl. 31). Celebrant môže pridať jednu-dve prosby, ale má ich mať napísané (inštr. Liturgicae instaurationes z 5. IX. 1970, littera g). Predniesť ich však môžu aj iní.

Modlitbu veriacich možno aj spievať. Výzva sa však nespieva (iba prosby a záverečná modlitba).

(...)

V jednotlivých formulároch spoločných modlitieb sa zvyčajne uvádza formula odpovede: Prosíme Ťa, vyslyš nás. Okrem týchto odpovedí možno použiť aj iné, ako sa uvádzajú. Pri prosbách končiacich sa slovami: Prosme Pána, je vhodnejšia odpoveď: Pane, vyslyš nás. Pri niektorých formulároch môžu sa použiť osobitné odpovede motivované liturgickým obdobím alebo sviatkom. Pri takýchto formulároch hneď po výzve kňaza lektor ohlási: Prosme Pána a recituje (resp. zaspieva) odpoveď. Ľud odpoveď opakuje. V príslušnom formulári po texte výzvy je rímska číslica, ktorá odkazuje na primeranú odpoveď, ako sa tu uvádza:

- I. Príď, Pane Ježišu, a vyslyš naše prosby.
- II. Ježišu, Syn Márie Panny, zmiluj sa nad nami.
- III. Pre svoje narodenie vyslyš nás, Pane.
- IIIa. Pre svoje zjavenie vyslyš nás, Pane.
- IIIb. Pre svoj krst vyslyš nás, Pane.
- IV. Obnov nás, Pane, a vyslyš naše prosby.
- V. Ježišu, zmiluj sa.
- VI. Bože, zmiluj sa nad nami a vyslyš naše prosby.
- VII. Kriste Kráľ, vyslyš naše prosby.
- VIII. Pre veľkonočnú obeť svojho Syna vyslyš nás, Pane.
- IX. Pane, zostaň s nami a vyslyš naše prosby.
- X. Ježišu, dobrý Pastier, vyslyš naše prosby.
- XI. Ježišu, Kráľ slávy, vyslyš naše prosby.
- XII. Pane, zošli svojho Ducha a vyslyš naše prosby.
- XIII. Kriste, vyslyš nás.
- XIV. Ježišu, Kráľ slávy, zmiluj sa nad nami.
- XV. Pane, daj nám Chlieb z neba a vyslyš naše prosby.
- XVI. Pane, vyslyš nás a upevní našu vieru.
- XVII. Bože, buď nám milostivý a vyslyš naše prosby.
- XVIII. Spasiteľ sveta, vyslyš naše prosby.
- XIX. Ježišu, náš Kráľ, vyslyš naše prosby.
- XX. Pre svoje obetovanie, vyslyš nás, Pane.
- XXI. Pozri na Matku svoj ho Syna a vyslyš naše prosby.
- XXII. Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane.
- XXIII. Kriste, Kráľ na kríži, zmiluj sa nad nami.
- XXIV. Pozri na bolestnú Matku Máriu a vyslyš naše prosby.
- XXV. Na príhovor anjelov vyslyš nás, Pane.
- XXVI. Na príhovor všetkých svätých vyslyš nás, Pane.
- XXVII. Bože, vyslyš naše prosby.

Nech sú naše spoločné modlitby úprimnou odpoveďou na slová svätého apoštola Pavla: „Predovšetkým žiadam, aby sa konali prosby, modlitby a orodovania a vzdávali sa vďaky za všetkých ľudí, za kráľov i za všetkých, čo sú na vyšších miestach, aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote. Toto je dobré a milé pred Bohom, naším Spasiteľom, ktorý chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu“ (1 Tim 2, 1-4).